

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ управління, адміністрування та інформаційною діяльністю
КАФЕДРА управління підприємницькою та туристичною діяльністю

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦТВА

(назва навчальної дисципліни)

освітній ступінь бакалавр
(назва освітнього ступеня)

галузь знань 07 Управління та адміністрування
(шифр і назва галузі знань)

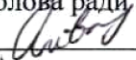
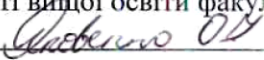
спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
(код і назва спеціальності)

освітня програма Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: економіка та управління підприємством

тип дисципліни вибіркова
(обов'язкова / вибіркова / факультативна)

ПОГОДЖЕНО:

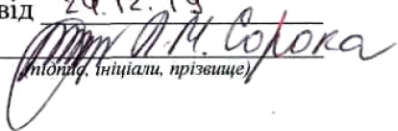
Голова ради з якості вищої освіти факультету

(підпис, ініціали, прізвище)

РЕКОМЕНДОВАНО:

кафедрою управління підприємницькою та туристичною діяльністю

протокол № 4 від 24.12.19
Завідувач кафедри

(підпис, ініціали, прізвище)

Розробники програми:

Сафта Ю.П. викладач кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю ІДГУ

Рецензенти програми:

д.е.н., проф. Захарченко В.І.

д.е.н., проф Меркулов А.В.

1. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна	Заочна
Кількість кредитів: 4	Лекції:	
	24	
Модулів: 1	Практичні заняття:	
Загальна кількість годин: 120		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом: 2	Лабораторні заняття:	
Семестр: 3	Семінарські заняття:	
	24	
Тижневе навантаження (год.): - аудиторне: 2 - самостійна робота: 4	Консультації:	
Форма підсумкового контролю: залік	Індивідуальні заняття:	
Мова навчання : українська	Самостійна робота:	
	72	

2. МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення навчальної дисципліни вивчення навчальної дисципліни: методологія та організація підприємницької діяльності.

Метою вивчення дисципліни є: теоретичні та практичні знання про процес підприємництва, вміння аналізувати проблеми та ситуації для їх оптимального розв'язання, набуття логічного підприємницького мислення для самостійних початкових дій у бізнесі, створення реального продукту і доведення його до потенційних споживачів, регулювання цього процесу з урахуванням чинного законодавства України

Передумови для вивчення дисципліни макроекономіка та мікроекономіка, маркетинг, організація підприємницької діяльності підприємств.

Міждисциплінарні зв'язки: маркетинг, управління персоналом, основи біржової діяльності.

3. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути такі результати навчання:

Знання про:

- основні поняття сучасного підприємництва; суб'єкти та об'єкти підприємницької діяльності роль держави в розвитку підприємницької діяльності;
- сутність підприємницького середовища;
- історію розвитку підприємництва в Україні;
- організаційно-правові форми підприємницьких організацій;
- етичні норми підприємницької діяльності;

Уміння :

- організувати підприємницьку діяльність;
- організувати пошук інформації у процесі вивчення бізнес - середовища та привабливості підприємницького клімату;
- розробляти бізнес-план;
- формувати пакет документів і реєструвати підприємство;
- визначати ефективність бізнесу.

Комунікація :

- показувати вміння працювати автономно та в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.
- використовувати сучасні комп'ютерні і телекомунікаційні технології обміну та розповсюдження професійно спрямованої інформації у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.
- оволодіти навичками письмової та усної професійної комунікації державною мовою.

Автономність та відповідальність .

- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;
- ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проєктів, спрямованих на розв'язання складних соціально значущих проблем, лідерство та автономність під час їх реалізації;
- глибоке усвідомлення та відповідальність за наукове обґрунтування стратегічних рішень, достовірність прогнозування розвитку суспільства;
- безперервний саморозвиток і самовдосконалення;
- здатність до подальшого навчання, яке значною мірою є автономним та самостійним.

4. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви модулів / тем	Кількість годин (денна форма навчання)						Кількість годин (заочна форма навчання)					
		Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття Самостійна робота	Аудиторні	Лекції	Семинарські (практичні)	Лабораторні	Консультації	Індивідуальні заняття Самостійна робота
Модуль I. Теоретичні основи підприємництва													
1	Об'єктивні основи розвитку підприємництва в ринковій економіці	4	2	2			6						
2	Основні функції підприємства. Суб'єкти та основні форми підприємницької діяльності	4	2	2			6						
3	Організація, заснування, функціонування і регулювання підприємницької діяльності в Україні	4	2	2			6						
4	Конкуренція і аналіз впливу конкуренції на підприємницьку діяльність	4	2	2			6						
5	Державне регулювання та підтримка підприємництва	4	2	2			6						

6	Фінанси, банки та кредит. Їх роль у системі підприємництва	4	2	2				6						
7	Виробнича підприємницька діяльність	4	2	2				6						
8	Підприємництво у сфері торгівлі та посередництва	4	2	2				6						
9	Підприємництво у сфері надання кредитно-фінансових послуг	4	2	2				6						
10	Підприємництво у сфері страхування	4	2	2				6						
11	Підприємництво у сфері надання консалтингових послуг	4	2	2				6						
12	Фермерське господарство	4	2	2				4						
13	Проміжний контроль							2						
Разом:		48	24	24				72						

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Зміст навчальної дисципліни за темами

Модуль I. Теоретичні основи підприємництва

Тема 1. Об'єктивні основи розвитку підприємництва в ринковій економіці

Суть, предмет та мета вивчення курсу. Об'єктивні основи розвитку підприємництва в ринковій економіці. Економічна свобода, її сутність і роль у розвитку підприємництва

Тема 2. Основні функції підприємництва. Суб'єкти та основні форми підприємницької діяльності

Створення матеріальних благ та прибутку – основна функція підприємництва. Підприємство як організаційна структура, а підприємництва. Суб'єкти підприємницької діяльності. Основні форми підприємництва та їх класифікація.

Тема 3. Організація, заснування, функціонування і регулювання підприємницької діяльності в Україні

Загальні умови створення підприємства. Статутний фонд підприємства, порядок його утворення. Державна реєстрація і статут підприємства. Відповідальність суб'єктів підприємництва. Припинення підприємницької діяльності

Тема 4. Конкуренція і аналіз впливу конкуренції на підприємницьку діяльність

Конкуренція як засіб реалізації підприємництва і вплив на підприємницьку діяльність. Бізнес-план як інструмент підприємницької діяльності. Показники інтенсифікації і підвищення ефективності підприємницької діяльності.

Тема 5. Державне регулювання та підтримка підприємництва

Необхідність державного регулювання підприємництва. Суть державного регулювання. Бюджет і податкова система в регулюванні підприємництва

Тема 6. Фінанси, банки та кредит. Їх роль у системі підприємництва

Сутність фінансів суб'єктів підприємницької діяльності. Організація фінансової діяльності підприємства. Роль банків у забезпеченні функціонування підприємницьких структур. Суть та функції кредиту. Форми небанківського кредитування, їх характеристика.

Тема 7. Виробнича підприємницька діяльність

Виробниче підприємство та його складові. Основні принципи раціональної організації виробництва. Інноваційне підприємство та інноваційне підприємництво. Фактори, що впливають на розвиток інноваційного підприємництва. Венчурний бізнес та його ознаки.

Тема 8. Підприємництво у сфері торгівлі та посередництва

Комерційне підприємництво. Основні цілі та завдання торгово-промислової палати. Напрямки розвитку підприємництва в сфері торгівлі. Посередницьке підприємництво. Види посередників. Товарні біржі.

Тема 9. Підприємництво у сфері надання кредитно-фінансових послуг

Функції кредитно-фінансових установ. НБУ його завдання та функції. Комерційні банки. Фондовий ринок та його суб'єкти. Фондова біржа

Тема 10. Підприємництво у сфері страхування

Страхування як підприємницька діяльність. Суб'єкти страхової угоди. Види страхування. Зобов'язання страховика та страхувальника

Тема 11. Підприємництво у сфері надання консалтингових послуг

Послуги бізнес-консалтингу. Консалтингові фірми в Україні. Фактори вибору консалтингової фірми. Етапи процесу консультування. Пріоритетні та перспективні напрямки розвитку консалтингового ринку України. Інжиніринг як вид підприємництва та його особливості.

Тема 12. Фермерське господарство

Фермерські господарства в Україні. Права та обов'язки членів фермерського господарства. Майно фермерського господарства. Припинення діяльності фермерського господарства.

5.2. Тематика семінарських занять.

Модуль I. Теоретичні основи підприємництва

Тема 1. Об'єктивні основи розвитку підприємництва в ринковій економіці

Тема 2. Основні функції підприємництва. Суб'єкти та основні форми підприємницької діяльності

Тема 3. Організація, заснування, функціонування і регулювання підприємницької діяльності в Україні

Тема 4. Конкуренція і аналіз впливу конкуренції на підприємницьку діяльність

Тема 5. Державне регулювання та підтримка підприємництва

Тема 6. Фінанси, банки та кредит. Їх роль у системі підприємництва

Тема 7. Виробнича підприємницька діяльність

Тема 8. Підприємництво у сфері торгівлі та посередництва

Тема 9. Підприємництво у сфері надання кредитно-фінансових послуг

Тема 10. Підприємництво у сфері страхування

Тема 11. Підприємництво у сфері надання консалтингових послуг

Тема 12. Фермерське господарство

5.3. ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ.

Самостійна робота студента (далі – СРС) як невід’ємна складова освітнього процесу у вищому навчальному закладі є однією з форм оволодіння навчальним матеріалом поза межами аудиторної роботи, в час, вільний від обов’язкових навчальних занять. Кожен вид самостійної роботи фіксується в академічному журналі окремою графою. Результативність виконання конкретних завдань для СРС оцінюється в балах від «0» до «5» і фіксується в академічному журналі. СРС може містити крім обов’язкової складової, ще й вибірку. Обов’язкова складова СРС передбачає опанування програмного матеріалу дисципліни. Вибіркова складова передбачає виконання завдань, які студент вибирає з метою підвищення свого професійного рівня, особистого рейтингу.

Загальний обсяг СРС з дисципліни «Капітал: формування і використання» становить 72 год. для студентів денної форми навчання.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з дисципліни «Капітал: формування і використання»:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу з використанням конспекту лекцій, підручника, довідкової літератури;
- підготовка до семінарських занять;
- вивчення окремих питань, що винесені на самостійне опрацювання;
- пошукова робота за допомогою електронних джерел;
- підготовка студентів до проведення поміжного (модульного) контролю та заліку.

Розподіл годин на виконання СРС

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	
		Денна форма навчання	
1.	Опрацювання лекційного матеріалу	7	
2.	Підготовка до семінарських занять	18	
3.	Підготовка до модульного (проміжного) контролю	4	
4.	Опрацювання тем, винесених на самостійну підготовку, в тому числі конспектування за заданим планом	18	
5.	Виконання тестових завдань та розв’язання задач	10	
6.	Підготовка рефератів	10	
5.	Робота з інтернет-ресурсами	5	

Завдання для самостійної роботи студентів

Назва теми	Вид роботи	Кількість годин	Форми звітності	Література
		Денна форма навчання		
1	2	3	4	5
1.Об’єктивні основи розвитку підприємництва в ринковій економіці	Суть, предмет та мета вивчення курсу. Об’єктивні основи розвитку підприємництва в ринковій економіці. Економічна свобода, її сутність і роль у	6	Конспект лекції, нормативно-правові акти, відповідь на питання	[1; 2; 5; 13; 22; 25; 26; 32]

	розвитку підприємництва			
2.Основні функції підприємництва. Суб'єкти та основні форми підприємницької діяльності	Створення матеріальних благ та прибутку – основна функція підприємництва. Підприємство як організаційна структура підприємства. Суб'єкти підприємницької діяльності. Основні форми підприємництва та їх класифікація.	6	Конспект лекції, види товариществ, відповідь на питання	[3; 4; 5; 11; 12; 15; 19; 22]
3.Організація, заснування, функціонування і регулювання підприємницької діяльності в Україні	Загальні умови створення підприємства. Статутний фонд підприємства, порядок його утворення. Державна реєстрація і статут підприємства. Відповідальність суб'єктів підприємництва. Припинення підприємницької діяльності	6	Тестові завдання, рішення ситуацій	[2; 4; 5; 11; 12; 15; 19; 22]
4.Конкуренція і аналіз впливу конкуренції на підприємницьку діяльність	Конкуренція як засіб реалізації підприємництва і вплив на підприємницьку діяльність. Бізнес-план як інструмент підприємницької діяльності. Показники інтенсифікації і підвищення ефективності підприємницької діяльності	6	Усна відповідь на питання, тестові завдання	[2; 4; 5; 11; 12; 15; 19; 22]
5.Державне регулювання та підтримка підприємництва	Необхідність державного регулювання підприємницької діяльності. Передумови та механізми державного регулювання підприємництва. Патентування та ліцензування підприємницької діяльності. Державна підтримка та сприяння розвитку підприємництва.	6	Усна відповідь на питання, тестові завдання	[5; 11; 12; 15; 19; 22]
6.Фінанси, банки та кредит. Їх роль у системі підприємництва	Сутність фінансів суб'єктів підприємницької діяльності. Організація фінансової діяльності підприємства. Роль банків у забезпеченні функціонування підприємницьких структур. Суть та функції кредиту. Форми небанківського	6	Підготовка рефератів та їх захист	[1; 2; 5; 6; 7; 11; 29; 30]

	кредитування, їх характеристика			
7. Виробнича підприємницька діяльність	Виробниче підприємство та його складові. Основні принципи раціональної організації виробництва. Інноваційне підприємство та інноваційне підприємство. Фактори, що впливають на розвиток інноваційного підприємства. Венчурний бізнес та його ознаки.	6	Проблемні питання, тестові завдання	[2; 4; 5; 11; 12; 15; 19; 22]
8. Підприємство у сфері торгівлі та посередництва	Комерційне підприємство. Основні цілі та завдання торгово-промислової палати. Напрямки розвитку підприємства в сфері торгівлі. Посередницьке підприємство. Види посередників. Товарні біржі.	6	Проблемні питання, тестові завдання	[2; 4; 5; 11; 12; 15; 19; 22]
9. Підприємство у сфері надання кредитно-фінансових послуг	Функції кредитно-фінансових установ. НБУ його завдання та функції. Комерційні банки. Фондовий ринок та його суб'єкти. Фондова біржа.	6	Проблемні питання, тестові завдання	[2; 4; 5; 11; 12; 15; 19; 22]
10. Підприємство у сфері страхування	Страховання як підприємницька діяльність. Суб'єкти страхової угоди. Види страхування. Зобов'язання страховика та страхувальника.	6	Підготовка рефератів та їх захист, виконання завдань	[6; 7; 17; 19; 22; 32]
11. Підприємство у сфері надання консалтингових послуг	Послуги бізнес-консалтингу. Консалтингові фірми в Україні. Фактори вибору консалтингової фірми. Етапи процесу консультування. Пріоритетні та перспективні напрямки розвитку консалтингового ринку України. Інжиніринг як вид підприємства та його особливості.	6	Підготовка рефератів та їх захист	[13; 16; 21; 25; 32; 35]
12. Фермерське господарство	Фермерські господарства в Україні. Права та обов'язки членів фермерського господарства. Майно фермерського господарства. Припинення діяльності фермерського господарства.	4	Контрольна робота	[17; 18; 21; 24; 28]
	Проміжний контроль	2	МКР	
		Разом 72		

Тематика індивідуальних (групових) завдань

Теми рефератів:

1. Підприємництво як ініціативна господарська діяльність.
2. Підприємництво і бізнес – взаємозв'язок та відмінність цих понять.
3. Підприємництво як ініціативна господарська діяльність.
4. Підприємництво і бізнес – взаємозв'язок та відмінність цих понять.
5. Підприємництво як ініціативна господарська діяльність.
6. Підприємництво і бізнес – взаємозв'язок та відмінність цих понять.
7. Бізнес – план як інструмент організації та розвитку підприємницької діяльності.
8. Конкуренція як невід'ємний атрибут підприємницької діяльності.
9. Ризик в підприємницької діяльності.
10. Приватизація як спосіб активізації підприємницької діяльності.
11. Форма корпоративного підприємництва.
12. Організаційно – правові форми підприємницької діяльності в Україні.
13. Проблеми формування початкового капіталу та його роль в становленні та розвитку підприємницької діяльності.
14. Роль та значення лізингу в підприємстві.
15. Франчайзинг як форма ведення власного бізнесу.
16. Особливості та переваги ТОВ як організаційної форми ведення бізнесу.
17. Етапи та методи прийняття управлінських рішень.
18. Організація акціонерної форми ведення бізнесу.

Тестові завдання

1) Категорія “підприємництво” відносно категорії “бізнес” є:

- а) ідентичною
- б) значно ширшою за змістом
- в) вужчою за ознаками
- г) протилежною за змістом

2) Підприємництво є:

- а) формою господарювання
- б) фактором виробництва
- в) елементом бізнесу

3) Підприємництво це:

- а) особливий вид діяльності
- б) певний тип і стиль господарської поведінки
- в) комплекс особливих функцій в економіці
- г) елементом ефективного господарювання

4) Метою підприємництва є:

- а) виконання місії підприємства
- б) одержання прибутку
- в) реалізація ідей підприємця
- г) задоволення потреб споживача
- д) забезпечення високої якості й технічного рівня продукції

5) Підприємець це:

- а) людина, яка діє в умовах ринку
- б) особа, яка несе відповідальність за підприємницьку справу
- в) новатор, який розробляє нові технології
- г) енергійна, ініціативна людина, яка діє в умовах поміркованого ризику
- д) людина, яка використовує будь-яку можливість з максимальною вигодою
- е) людина, яка одержує прибуток завдяки своїм організаторським здібностям
- ж) людина, яка досягає своїх цілей всупереч всьому, якщо це призводить до одержання прибутку

6) Суб'єктами підприємництва в Україні можуть виступати:

а) громадяни України б) громадяни інших держав в) підприємства г) організації
д) органи державної влади е) об'єднання підприємств

7) Відмінними ознаками підприємницької діяльності є:

а) прагнення до лідирування б) орієнтація на досягнення комерційного успіху
в) інноваційний творчий характер діяльності
г) самостійність у виборі напрямків та методів діяльності
д) підвищений ступінь ризику
е) планування своєї діяльності

8) Підприємницьке середовище - це:

а) соціально-економічна система взаємодіючих елементів, що містить у собі економічну свободу, ринкові зв'язки, підприємницькі структури, ресурси;
б) сукупність елементів, що складають фактори впливу на підприємство;
в) механізм життєдіяльності підприємства, що забезпечує його самовиживання;
г) структурно-просторове оточення підприємницької структури.

9) Основні елементи підприємницького середовища:

а) підприємці та підприємства;
б) споживачі, конкуренти, постачальники, влада;
в) домогосподарства, підприємці, держава, ресурси;
г) внутрішнє та зовнішнє середовище.

10) Внутрішнє середовище - це:

а) механізм життєдіяльності підприємства, що забезпечує його самовідтворення;
б) соціально-економічна система взаємодіючих елементів, що містить у собі економічну свободу, ринкові зв'язки, підприємницькі структури, ресурси;
в) сукупність елементів, що складають фактори впливу на підприємство;
г) структурно-просторове оточення, яке складається з факторів прямої та непрямої дії на підприємство.

6. ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

6.1. Форми поточного контролю.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять (включає, в тому числі, перевірку якості підготовки завдань, які винесені на самостійне вивчення та виконання) і має на меті перевірку рівня підготовленості студента. Формами проведення поточного контролю з дисципліни є:

- 1) усні опитування на семінарських заняттях;
- 2) участь в обговоренні питань на семінарах;
- 2) якість пошуку необхідної літератури тощо.

6.2. Форми проміжного контролю.

Модульний контроль (МК) – процедура визначення рівня засвоєння студентом навчального матеріалу відповідної дисципліни.

Модульний контроль з дисципліни «Основи підприємництва» проводиться у тестовій формі. Кількість модульних контрольних робіт на дисципліну – 1.

6.3. Форми підсумкового контролю.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання. Завданням підсумкового контролю є перевірка глибини засвоєння студентом програмного матеріалу дисципліни, логіки та взаємозв'язків між окремими її розділами, здатність творчого використання набутих знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми, що впливає зі змісту дисципліни тощо.

Підсумковий контроль з дисципліни «Основи підприємництва» проводиться у формі заліку та екзамену.

Залік - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ними певних видів робіт на семінарських заняттях і при самостійному опрацюванні тематичних питань.

7. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Модульна контрольна робота

Варіант 1

1. Сутність і функції підприємництва.
2. Обмеження в підприємницькій діяльності.
3. На конкретних прикладах розкрийте, переважно в яких сферах поширений франчайзинг.

Варіант 2

1. Принципи підприємницької діяльності.
2. Установчі документи суб'єктів підприємництва.
3. Поясніть основні причини обмеженості розвитку венчурно го фінансування в Україні.

Варіант 3

1. Правова база розвитку підприємництва.
2. Механізм заснування власної справи.
3. Обґрунтуйте об'єктивну необхідність державного регулювання підприємництва і розкрийте його методи.

Варіант 4

1. Історичний розвиток поняття “підприємництво”.
2. Ліцензування і патентування в підприємницькій діяльності.
3. Форми фінансової підтримки малого і середнього підприємництва в Україні.

Варіант 5

1. Механізм державної реєстрації суб'єкта підприємницької діяльності — юридичної особи.
2. Види господарських товариств та їх характеристика.
3. Урядові та неурядові організації, що сприяють розвитку підприємництва в Україні.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМООПРАЦЮВАННЯ

1. Поняття підприємництва.
2. Роль і місце підприємництва в сучасному суспільстві.
3. Підприємництво і його функції.
4. Суб'єкти підприємницької діяльності.
5. Основні умови та фактори, що впливають на розвиток підприємництва.
6. Основні способи організації власного бізнесу.
7. Обмеження підприємництва.
8. Припинення діяльності підприємництва.
9. Види підприємницької діяльності.
10. Сутність та особливості підприємницької діяльності.
11. Переваги та недоліки видів підприємницької діяльності.
12. Свобода вибору виду підприємницької діяльності.
13. Підприємницька ідея.
14. Організація суспільного виробництва та його структура.
15. Організація підприємництва.
16. Індивідуальна форма, сфери використання, переваги та недоліки.
17. Товариство з обмеженою відповідальністю.
18. Різновиди акціонерних компаній.
19. Складні форми підприємницьких утворень.
20. Засновницькі документи та їх підготування.

8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

8.1. Шкала та критерії оцінювання знань студентів.

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» – для семестрових екзаменів, курсових робіт (проектів) і виробничих практик; «зараховано», «не зараховано» – для заліків і навчальних практик). Шкала переведення балів подана в таблиці 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою	
	залік	
90-100	зараховано	
89-70		
51-69		
26-50	не зараховано	
1-25		

Для визначення ступеня оволодіння навчальним матеріалом з подальшим його оцінюванням рекомендується застосовувати наступні рівні навчальних досягнень студентів (табл. 2):

Таблиця 2.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	
Відмінний	100...90	вільно володіє навчальним матеріалом, висловлює свої думки, робить аргументовані висновки, рецензує відповіді інших студентів, творчо виконує індивідуальні та колективні завдання; самостійно знаходить додаткову інформацію та використовує її для реалізації поставлених перед ним завдань; вільно використовує нові інформаційні технології для поповнення власних знань	може аргументовано обрати раціональний спосіб виконання завдання й оцінити результати власної практичної діяльності; виконує завдання, не передбачені навчальною програмою; вільно використовує знання для розв'язання поставлених перед ним завдань
Достатній	89...70	вільно володіє навчальним матеріалом, застосовує знання на практиці; узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у порівняннях, формулюванні висновків, застосуванні теоретичних знань на практиці	за зразком самостійно виконує практичні завдання, передбачені програмою; має стійкі навички виконання завдання
Задовільний	69...51	володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно, на рівні запам'ятовування відтворює певну частину навчального матеріалу з елементами логічних зв'язків, знає основні поняття навчального матеріалу	має елементарні, нестійкі навички виконання завдань

Рівні навчальних досягнень	100-бальна шкала	Критерії оцінювання навчальних досягнень	
		Теоретична підготовка	Практична підготовка
		Студент	
Незадовільний	50...26	має фрагментарні знання (менше половини) при незначному загальному обсязі навчального матеріалу; відсутні сформовані уміння та навички; під час відповіді допущено суттєві помилки	планує та виконує частину завдання за допомогою викладача
Неприйнятний	25...1	студент не володіє навчальним матеріалом	виконує лише елементи завдання, потребує постійної допомоги викладача

8.2. Критерії оцінювання під час аудиторних занять.

Досягнення студентів на семінарських заняттях, а також виконані ними індивідуальної та самостійної роботи оцінюються за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання наводяться у таблиці 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів на семінарських заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст

	більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Після завершення вивчення дисципліни викладач виводить середньозважений бал, що переводиться у 100-бальну шкалу (див. таблицю 4.) з відповідним ваговим коефіцієнтом.

Таблиця 4.

**Таблиця переведення середньозваженого балу
за 100-бальною шкалою**

100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал	100-бальна	сер. бал
100	4,97–5,00	80	4,10–4,14	60	3,10–3,14	40	2,25–2,29	20	1,15–1,20
99	4,94–4,96	79	4,05–4,09	59	3,05–3,09	39	2,20–2,24	19	1,09–1,14
98	4,91–4,93	78	4,00–4,04	58	3,00–3,04	38	2,15–2,19	18	1,03–1,08
97	4,87–4,90	77	3,95–3,99	57	2,96–2,99	37	2,10–2,14	17	0,97–1,02
96	4,84–4,86	76	3,90–3,94	56	2,93–2,95	36	2,05–2,09	16	0,91–0,96
95	4,80–4,83	75	3,85–3,89	55	2,90–2,92	35	2,00–2,04	15	0,85–0,90
94	4,76–4,79	74	3,80–3,84	54	2,87–2,89	34	1,95–1,99	14	0,79–0,84
93	4,72–4,75	73	3,75–3,79	53	2,84–2,86	33	1,90–1,94	13	0,73–0,78
92	4,68–4,71	72	3,70–3,74	52	2,81–2,83	32	1,85–1,89	12	0,67–0,72
91	4,64–4,67	71	3,65–3,70	51	2,78–2,80	31	1,80–1,84	11	0,61–0,66
90	4,60–4,63	70	3,60–3,64	50	2,75–2,77	30	1,75–1,79	10	0,55–0,60
89	4,55–4,59	69	3,55–3,59	49	2,70–2,74	29	1,69–1,74	9	0,49–0,54
88	4,50–4,54	68	3,50–3,54	48	2,65–2,69	28	1,63–1,68	8	0,43–0,48
87	4,45–4,49	67	3,45–3,49	47	2,60–2,64	27	1,57–1,62	7	0,37–0,42
86	4,40–4,44	66	3,40–3,44	46	2,55–2,59	26	1,51–1,56	6	0,31–0,36
85	4,35–4,39	65	3,35–3,39	45	2,50–2,54	25	1,45–1,50	5	0,25–0,30
84	4,30–4,34	64	3,30–3,34	44	2,45–2,49	24	1,39–1,44	4	0,19–0,24
83	4,25–4,29	63	3,25–3,29	43	2,40–2,44	23	1,33–1,38	3	0,13–0,18
82	4,20–4,24	62	3,20–3,24	42	2,35–2,39	22	1,27–1,32	2	0,07–0,12
81	4,15–4,19	61	3,15–3,19	41	2,30–2,34	21	1,21–1,26	1	0,01–0,06

Підрахунки середньозваженого балу здійснюються з точністю до другого знака після коми. За таблицею 4 визначають кількість балів за 100-бальною шкалою, яку множать на ваговий коефіцієнт – 0,7 і отримують кількість балів за поточний контроль. Кількість балів за поточний контроль округлюють до цілих.

Кількість балів, отриманих студентом за поточний контроль, виставляється викладачем у відповідній графі академічного журналу до проведення проміжного контролю.

8.3. Критерії оцінювання модульної контрольної роботи.

Оцінювання проміжного контролю здійснюється за шкалою від «0» до «30» – для дисциплін, викладання яких завершується заліком.

Загальна оцінка за модульну контрольну роботу є середнім арифметичним оцінок за кожне питання/завдання, яка переводиться за 100 бальною шкалою (табл. 4.) та множиться на коефіцієнт 0,3.

8.4. Критерії оцінювання під час підсумкового контролю.

Залік – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні рівня опанування студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ними певних видів робіт, зазначених у робочій програмі навчальної дисципліни.

Оцінка за семестр з дисципліни, з якої передбачений залік, виставляється після закінчення її вивчення (до початку екзаменаційної сесії) за результатами поточного (ваговий

коефіцієнт – 0,7) та проміжного (ваговий коефіцієнт – 0,3) контролю. При цьому обов'язкової присутності здобувачів вищої освіти під час заліку не передбачено.

Залік отримує здобувач вищої освіти, який виконав всі види роботи, визначені в робочій програмі навчальної дисципліни й має достатню кількість балів за поточний контроль (не менше 35 балів) та проміжний контроль (не менше 16 балів).

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор).

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

10.1. Основні джерела

1. Бусьгин А. В. Предпринимательство: Основной курс: Учебн. для вузов. М.: ИНФРА-М, 2017. 608 с.
2. Дашков Л. П., Данилов А. И., Тютюкина Е. Б. Предпринимательство и бизнес: Учеб. пособие. М.: ИВЦ “Маркетинг”, 2016. 304 с.
3. Злупко С. М., Стефанишин О. В., Швайка Л. А. Підприємництво: основи, особливості, механізми: Навч. посіб. Л.: 2017. 370 с.
4. Климко О. Ковалко А. Власна справа: Навч.-метод. посіб. К.: Юніверс, 2018. 108 с.
5. Мочерний С. В., Устенко О. А., Чеботар С. І. Основи підприємницької діяльності: Посібник. К.: Академія, 2015. 280 с.
6. Онищенко Т. Предпринимательская деятельность без создания юридического лица. 3-е изд., перераб. и доп. Харьков: Фактор, 2017. 376 с.
7. Организация предпринимательства. Э. А. Арустамов, А. Н. Пахомкин, А. П. Платонов и др. М.: Маркетинг, 2016. 250 с.
8. Покропивний С. Ф., Колот В. М. Підприємництво: стратегія, організація, ефективність: Навч. посіб. К.: Вид-во КНЕУ, 2017. 352 с.
9. Предпринимательство: Учебник для вузов. Подред. В. Я. Горфинкеля, Г. Б. Поляка, В. А. Швандара. М.: Банки и биржи; ЮНИТИ, 2017. 476 с.
10. Пунько Б. М. Основи підприємницької діяльності (практичні аспекти): Навч. посіб. Л., 2014. 130 с.
11. Развитие підприємництва в Україні / П. Гайдуцький та ін. К.: Нора-Друк, 2015. 248 с.

10.2. Допоміжні джерела

12. Герчикова И. Н. Государственное регулирование предпринимательской деятельности: государственное и межфирменное: Учеб. пособие. М.: Консалтбанкир, 2017. 704 с.
13. Данилейко О., Захарченко І., Ковалко К. Власна справа: Метод. посіб. для тренерів. К.: Юніверс, 2017. 144 с.
14. Михасюк І., Мельник А., Крупка М., Залого З. Державне регулювання економіки / За ред. І. Р. Михасюка. К.: Аті- ка; Ельга-Н, 2017. 592 с.
15. Економіка і підприємництво: стан та перспективи: Зб. наук. пр. К.: Вид-во КНТЕУ, 2015. 324 с
16. Кононенко О. Частное предпринимательство: фиксированный налог. Харьков: Фактор, 2015. 180 с.